

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 173. Quænam bona Hæreticorum obnoxia confiscationi, quænam non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

testari possunt) applicanda fisco Principis, idem ii sentiunt de bonis eorum quasi patrimonialibus, de quibus etiam liberè testari possunt, quæ acquiruntur non ex fructibus beneficii, sed ratione alicujus ministerii Ecclesiastici, v. g. promissis legendis administratione Sacramentorum, sepeliendis defunctis, bona verò ab iis acquisita intuitu beneficii Ecclesiastici tanquam indubitatum juxta *C. excommunicamus. §. damnati. h. t.* debere applicari Ecclesiæ, cui serviverunt, tenent à fortiore præter Authores paulò ante citatos Sanch. *l. c. c. 20. n. 24.* Clar. *V. hæresis. n. 13.* Valq. *1. 2. d. 169. c. 2. n. 19.* Azor, *l. c. c. 12. q. 14.* Peña *in director. inquisit. p. 3. Schol. 154.* Covar. *l. c. Sanctarel. de hæres. c. 23. n. 2.* ubi etiam, quòd quando clericus à Curibus Ecclesiis stipendia accepit, ejus bona confiscata pertineant ad omnes illas Ecclesias juxta proportionem stipendii accepti. Quod si hæreticus est Laicus, bona illius confiscata pertinent ad fiscum Principis Sæcularis, ita tamen, ut ab hoc istiusmodi executio fieri nequeat, nisi priùs fuerit lata sententia declaratoria criminis per Judicem Ecclesiasticum, juxta *C. cum secundum, h. t. in 6.* & dicta à nobis paulò supra. Porrò hic notandum ex Castrop. *l. c. p. 23. n. 2.* quòd, cum punire hæresim tanquam crimen purè Ecclesiasticum tam in Laicis quam Ecclesiasticis spectet ad Pontificem, & inter pœnas illius sit confiscatio bonorum in imponenda illà & exequenda, adeoque etiam in determinanda applicatione bonorum confiscatorum constitutiones Pontificiæ servandæ sint, & præferendæ aliis Principum constitutionibus contrariis, ac proinde constitutiones, si quas quòd ad hanc applicationem observandas, quandoque Pontifex ad speciales Provincias & personas dirigit, hæ tanquam leges universales pro tota Ecclesia observandæ, ut constat ex pluribus Legibus Corpori juris insertis, quæ non nisi ad speciales personas directæ fuerunt, quibus tamen non obstantibus, attendendæ sunt, & servandæ diversorum locorum consuetudines diversæ quòd ad hanc applicationem præscriptæ, dum à Sede Apostolicâ non reprobantur, dum etiam ea applicatio ad Inquisitores aliosque Ministros Pontificis, quibus concessum de hæresi iudicium tanquam accessoria condemnationi, spectat Pirh. *h. t. n. 73. in fine.*

Quest. 173. Quenam bona hæreticorum obnoxia confiscationi, quanam non?

I. Resp. Ad primum, primò in genere: omnia bona, tam mobilia, quàm immobilia, jura & actiones hæretici propria dum hæresim committit, confiscantur ipso jure, *L. Manichæos Valq. 1. 2. d. 96. n. 3.* Sanch. *cit. l. 2. c. 14. n. 1. 2.* Suar. *l. c. d. 22. f. 5. n. 4.* Castrop. *tr. 4. d. 5. p. 2. n. 2.* secus est de bonis, quæ sunt alterius, etsi in potestate hæretici. Item de bonis, quæ fuerunt hæretici, sed non sunt illiustempore delicti, quia ea alienavit donatione simplici aut contractu, nisi alienavit in fraudem fisci, quia tunc nulla est donatio vel venditio, sed revocatur à fisco, Farin. *in pr. crim. q. 164. n. 48. §. 50.* Castrop. *cit. p. 2. n. 3.* præsumitur hæc fraus, si facta alienatio statim, ac delictum committitur, nisi necessitas alienandi appareat. Menoch. *L. 3. præsump. 127. n. 17.* Gomez. *Tom. 3. Var. c. 14. n. 4.* Castrop. *l. c. n. 4.* contra Fabium in *Instit. §. item, quis in fraudem à n. 7.* item, si fiat donatio omnium bonorum vel majoris partis eorum, Menoch. *præsump. 124. n. 7. §. 8.* Mascard. *de prob. concl. 558. n. 1. §. 2.* Castrop. *n. 4.* idque etiam, si donatio facta in-

terpellatis vicibus & diversis personis, Menoch. *n. 10.* Gomez. *n. 21.* Idem est de alienatione bonorum meliorum & pretiosorum, Menoch. *n. 9.* Gomez. Castrop. *LL. cit.* secus est in venditione majoris partis bonorum, aut etiam si venditio omnium bonorum facta est justo pretio, vel parùm minori absque omni occultatione. Gomez. *n. 8.* Castrop. *l. c.* Item fraus præsumitur, si facta donatio vel venditio personæ conjunctæ sanguine vel amicitia, à qua donatum vel venditum facilè recuperari potest. Menoch. *n. 23.* Castrop. *l. c.*

2. Resp. Ad primum secundò: bona sub conditione donata ab hæretico purificata conditione, dum hæresis seu delictum committitur, obnoxia sunt publicationi seu confirmationi. Farin. *de hæres. q. 190. n. 12.* Suar. *l. c. n. 3.* Simanc. *de Cathol. Instit. c. 9. n. 9.* Castrop. *l. c. p. 3. n. 1.* dicens communem, quia dicta bona sunt donantis, quamdiu conditio non impletur, hac impleta sunt, sunt fisci ob hæresim donationis. Idem est de donatis sub conditione causâ mortis, ita ut, si donator postea fiat hæreticus; sic donata confiscantur, ac si nulla donatio facta, cum tunc, quando donatio debebat habere effectum, jam donatum non sit donantis, sed fisci, Castrop. *l. c.* qui tamen *n. 2.* fisco sibi ait, de bonis donatis absolute causâ mortis, si donata à viro uxori, ita ut talis donatio commisso delicto cæteris bonis confiscatis firma maneat, & bona illa non transeant in fiscum, non secus, ac si mors naturalis Donatoris evenisset. Pro quo citat. *L. sed si mors. ff. de donat. inter vir. & uxor. L. res uxoris. C. eod. L. quisquis §. uxores. C. ad Leg. Jul. Majest. & Bald. in L. in executorem. C. de execut. rei judic. col. 9.* Molin. *de §. §. d. 659. in fine.* Sanch. *de matrim. l. 6. d. 17. n. 5.* Farin. *q. 25. n. 130.* Ut autem talis donatio firma remaneat respectu fisci, traditionem factam requiritur, Farin. *l. c. n. 137.* Clarus. *§. donatio. q. 9. vers. Scias autem: contrarium tenente Molin. Tom. 2. d. 288. §. dubium est.* utramque sententiam hanc probabilem sentiente Castrop. *l. c.* ubi etiam contrarium sentit, de donatione facta absolute causâ mortis ab uxore, viro vel à viro alius, ita ut ea non confirmetur morte civili donantis, sed omnino dissolvatur, & bona donata transeant ad fiscum, eò quòd morte civili confirmetur donatio causâ mortis facta uxori respectu fisci sit speciale privilegium, respectu uxoris, juxta *l. res uxoris.* pro quo citat Molin. *Tom. 2. d. 289. §. disput. præced. Sanch. ubi ante n. 6.* Farin. *l. c. n. 131. & q. 164. n. 17.*

3. Resp. Ad primum tertio: debita hæretico & jura conditionata sub conditione futura descendenti ex contractu aliquo, v. g. venditionis, stipulationis, cadunt sub confiscatione, etiam si conditio impleatur priùs post condemnationem. Menoch. *conf. 101. n. 25. quemad. in qq. fiscal. q. 10.* Castrop. *L. p. 4. n. 3.* Perreg. *de jure fisci. l. 5. tit. 1. n. 132.* Azor. *p. 1. l. 5. C. 7. q. 8.* Valq. *1. 2. d. 169. c. 1. n. 6.* Sanch. *L. 2. c. 14. n. 15.* & alii, quos citat & sequitur Barb. *in C. urgentis. h. t. n. 6.* ex ea ratione, quòd jus illud sicut transmissibile est ad hæreses juxta *§. ex conditionali. Inst. de V. O.* ita etiam ad fiscum, secus est de debitis hæretico ex testamento, ut est hæreditas, legatum, fideicommissum, utpote, quæ sicut transire nequeunt ad hæreses, ita neque ad fiscum, ad quem transmitti solùm possunt, quæ ad hæreses extraneos transire possunt, quia fiscus est loco hæredis extranei, per *l. 2. C. ad Leg. Jul. de vi. Sanch. l. c. Farin. cit. q. 25. n. 143.* Castrop. *cit. p. 4. n. 2.* Et quid de substitutione conditionali, quod non transf-

eat ad fiscum, si conditio purificetur post sententiam, sumitur ex *L. substitutio. ff. de acquir. rerum dominio. & L. ex facto. §. fin. ff. de vulg. & pupill.* & ibi Baldus, quem sequitur Gaspar de crim. lase Majest. *L. 2. §. 7. n. 2.* Farin. *l. c. n. 144.* Sanch. *cit. c. 14. n. 18.* de fidei commissis, si fidei commissarius decedat ante conditionis eventum, constat ex *L. legata sub condit. ff. de condit. & demonst. de legatis conditionalibus* ea non transire in fiscum, si conditio sub qua legata impletur, post delictum, probatur manifestè ex *L. unic. c. de caduc. toll.* Farin. *cit. n. 144.* Covar. *qq. pract. C. 39. in fine.* Sanch. *l. c. n. 17.* quin & legatum alimentorum, etiam durante vita hantici non transire in fiscum, tenent Bossius *tit. de bonis public. n. 24.* Clarus *qq. pract. q. 78. vers. utem in fiscum.* Farin. *l. c. n. 145.* Ita tenet Castrop. *cit. n. 2.* apud quem etiam vide rationem discriminis, cur potius debita ex contractu, & non debita conditionata ex voluntate ultima transeant ad fiscum.

4. Resp. Ad secundum primò: Bona Ecclesiæ, ut domus, prædia ac similia, ex quibus Clerici redditus beneficii percipiunt, non confiscantur ob Hæresin Clericorum, qui ea possident, quin & ipso jure excommunicantur Judices illa confiscantes, *Clem. 2. h. t. post. princ.* per hos verò Judices intelliguntur ipsi Inquisitores, & eorum Commissarii seu Vicarii, etiam Episcoporum & Capitulorum sede vacante ab iis ad negotia inquisitionis deputati, vel ab iis substituti, *Gl. hic. v. in casu.* Sanch. *L. 2. c. 20. n. 4. & 5.* Pirh. *h. t. n. 71.* non tamen excommunicantur id attentantes Episcopi, aut alii Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem habentes; quia de illis in jure, quo ad hoc non fit mentio, excommunicatio autem non est extendenda ad casus non expressos, ita Sanch. *l. c. C. 22. n. 6.* Farin. *de Hæresi. q. 186. num. 141.* Pirh. *l. c.* Extenditur dicta excommunicatio ipso jure lata, in *cit. Clem.* ad eosdem, si illicitè, seu quibuscunque modis illicitis pecuniam, aut res pecuniæ æstimabiles à delinquentibus, etiam Ecclesiæ applicandam extorquent prætextu officii inquisitionis, aut in causa fidei; secus si illicitè id faciant, aut ignorant esse bona Ecclesiæ, Sanch. *n. 7.* Farin. *n. 139.* & sic ea excommunicatio incurritur, si bona acquisita à Religioso professo, qui præest alicui Ecclesiæ, etiam intuitu personæ illius, applicantur fisco; cum ea sibi utpote professo acquirere non potuerit, sed Ecclesiæ, *Gl. in cit. Clem. v. Ecclesiærum.* Sanch. *n. 13.* ab utràque tamen hac excommunicatione, utpote non reservata Papa absolvi potest Prælatum Papæ inferior, quamvis absolutio à priore excommunicatione non permittatur Ordinariis, nisi prius iis, à quibus pecuniæ sunt extortæ, plenè sit satisfactum, *Gl. v. absolvi.* Sanch. *n. 18. a. 19. & 21.*

5. Resp. Ad secundum secundò: Jus patronatus (cujus non datur propriè confiscatio, sed extinctio) personale, & de se principale non includitur in confiscatione honorum, nec per se Judex Laicus potest illud confiscare, (intellige minùs propriè loquendo) seu extinguere ob defectum jurisdictionis spiritualis, sed manet penes delinquentem, donec is per Judicem Ecclesiasticum eo privetur, tanquam eo indignus, vel etiam is ipso jure post laram sententiam declaratoriam criminis illo privetur, in quo casu Ecclesia manet libera à jure patronatus, sibi oneroso, quod quidem privilegium immunitatis à confiscatione, etiam in jure expressum non sit, est tamen consuetudine receptum; ita Rochus de *jurep. v. ipse vel is. q. 29. num. 69.* Clar. *§. fin.* Molin. *de R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.*

primogen. L. 1. c. 24. n. 26. Sanch. *in Decalog. L. 2. C. 19. n. 26.* Farin. *de Hæresi. q. 191. §. 1. num. 24.* Garc. *de benef. p. 5. C. 25. & seq.* Lambert. *L. de jurep. L. 3. q. 8.* Azor. *p. 1. L. 8. c. 12. q. 9.* Castrop. *l. c. p. 5. n. 1.* & plurimi alii, quos citat Barbof. *in C. urgentis. h. t. num. 21.* quòd sitamen sint plures patroni, Ecclesia non manet libera, sed jus patronatus pergit residere penes cæteros, utpote, qui sine sua culpa jure acquisito privari non debent, Castrop. *n. 2.* cum Sanch. *n. 17.* Item, si institutor juris patronatus non vocavit successores, ad quos jure hereditario cum aliis bonis transitorium esset jus patronatus, Ecclesia in dicto casu manet in perpetuum libera. Si verò vocavit successores, dixitque, ut succedat post vitam delinquentis, hoc vivente, Ecclesia manebit libera, si voluit, ut statim à commissio crimine succedat proximus agnatus, negante ei, talem dispositionem præjudicare posse fisco, tenere debent, Ecclesiam manere liberam; affirmantes verò, eam præjudicare fisco, affirmare debent, statim jus patronatus transire ad designatum successorem, Castrop. *cit. n. 2.* De cætero, si jus patronatus transire non potest ex voluntate Institutoris, seu Fundatoris Ecclesiæ ad hæredes extraneos, transire nequit ad fiscum, seu is illud usurpare non potest, quia is loco extranei Hæredis habetur, ex *L. 2. ad Leg. Jul. de vi.* ubi verò confiscatio omnium bonorum fit à Judice Ecclesiastico, ut contingit in crimine Hæresis, sive Patronus sit Laicus, sive Clericus, jus patronatus transire potest ad Hæredes extraneos, juxta *Clem. Pastoralis. §. rurs. de sent. & re judic.* confiscatione autem facta omnium bonorum à Judice Laico, (uti ea ab illo fieri potest directè jus patronatus annexum castro, alterive rei confiscatur indirectè, & manet confiscatum, seu suo modo transit ad fiscum. Si verò nulli rei confiscabili directè, sed personæ, confiscatis omnibus bonis illius personæ, manet inconfiscatum, quia non potest confiscari indirectè, seu accessoriè ad bona directè confiscabilia, cum nullis adhæreat, neque directè confiscari potest à Judice Laico, Castrop. *n. 8.*

6. Resp. Ad secundum tertio: Pensiones ecclesiasticæ non veniunt sub confiscatione omnium bonorum, facta à Judice Laico, tum quia sunt quid spirituale, tum quia pensionarius talis judicari nequit à Laico, cum sit de jurisdictione Ecclesiæ, ratione talis pensionis, Castrop. *n. 11.* confiscari autem possunt à Judice Ecclesiastico pensiones decursæ ante sententiam, quia sunt bona delinquentis, secus est de pensionibus decurrentibus post sententiam, quia confiscatio non extendit se ad bona futura, seu acquirenda post condemnationem, Castrop. cum Suar. *de fide. d. 22. §. 5. n. 6.* de jure autem percipiendi illas, loquendum ferè sicut de jure patronatus, jus enim illud propriè non confiscatur, sed, dum crimen est dignum privatione juris percipiendi pensiones, extinguitur in favorem Ecclesiæ, & beneficium, ex quo solvebatur pensio, manet liberum ab illo onere. Idem. Simile quid est, quòd ad censum annuum perceptum, & percipiendum ante vel post condemnationem, ita tamen ut res censui obnoxie pertinentes ad Dominum census delinquentem confiscentur, (intellige post sententiam declaratoriam criminis) reservato tamen jure solvendi sibi censum, quod in iis habet alter, cui obnoxia. Barbof. *in C. urgentis. h. t. n. 10.* citatis Bajardo *ad Clarum. §. Hæresis. n. 19.* Farinacio *de Hæresi. q. 190. §. 1. n. 25.* Sanch. *cit. L. 2. C. 14. n. 7.* item Castrop. *L. p. 8. n. 3.* ex ea ratione, quòd fiscus succedit in juribus delinquentis, ac proinde in dominio utili & directo

directo prædiorum, rerumque aliarum Hæretici, cum obligatione tamen censum ei, cui is debetur.

7. Resp. Ad secundum quartò: Non confiscatur Emphyteusis, quæ ad hæredes extraneos transmitti non potest, privatur tamen eâ quò ad commoditatem percipiendi fructus delinquens, eâque transit ad successores vocatos, etsi nulli vocati sint, redit ad Dominum directum, Farin. *l. c. q. 190. n. 63.* Castrop. *l. c. n. 4.* secus est de Emphyteusi, quæ ad hæredes extraneos transire potest, non existente aliqua speciali prohibitione, Farin. *l. c. Clarus §. Emphyteusis. q. 29. n. unico.* Valq. *2. d. 169. c. 3. n. 25.* Azor. *l. c. c. 12. q. 11.* Molin. *de just. tr. 2. d. 481. concl. 1.* Barb. citatis insuper pluribus aliis, Castrop. *l. c. n. 2.* Sanch. *l. 2. c. 19. n. 24.* & 26. ubi etiam resolvit, quòd fiscus ad instantiam Domini directi cogi possit, ut vendat Emphyteusin, transferatque in personam, quæ non ita potens, & tot gaudens privilegiis, dum verò fiscus Emphyteusin retinet, tenetur jus integrum servare Domino, quod in ea habebat, dum à delinquente possidebatur. Ampliant hoc ipsum in Emphyteusi Ecclesiastica, seu ea, quæ accipitur ab Ecclesia, Xenodochiis, aliisque locis piis, Azor. *l. c. Simanc. de Cathol. inst. tit. 9. n. 103.* Barb. *l. c. num. 7.* citatis aliis, Sanch. *l. c. n. 29.* contra Clarum & Molin. *ll. cit.* censentes, Emphyteusin Ecclesiasticam non posse publicari, quòd idem tenet Castrop. *l. c. n. 2.* dum ait: Si concessa ab Ecclesia, non potest ad hæredes extraneos transire, nisi ab ea fuerit in perpetuum concessa, Sanch. etiam *num. 31.* verius censet, dari optionem Ecclesiæ, ut intra biennium deliberet, an malit revocare, quàm fiscum habere Emphyteutam. De cætero, ad quem fructus & commoditates, quas Emphyteuta delinquens percipere debuisse, spectent tempore vitæ emphyteutæ, vide fusè tractatum à Castrop. *l. c. à n. 5.* Item, num Ecclesiæ competat jus revocandi Emphyteusin Ecclesiasticam in fiscum translata, vide apud eundem *à n. 9.* & ad quem pertineant melioramenta facta in prædio Emphyteutico, vide apud illum *à n. 13.*

8. Resp. Ad secundum quintò: Fidei commissum, seu bona fidei commissio subjecta, adeoque alienari prohibita à testatore, non comprehenduntur sub publicatione, seu confiscatione bonorum omnium fidei commissarii Hæretici, aut aliter delinquentis, cui aliàs statuta pœna confiscationis bonorum omnium; ita juxta expressum textum, *L. Imperator. ff. de fideicommiss. Libert. Barb. ibid. n. 1.* Gigas *de crim. læsæ Majest. l. 2. tit. de pen. q. 3. num. 3.* Clar. *pract. q. 78. vers. saltem quæro.* Mol. *de just. Tom. 3. d. 556. n. 2.* Castrop. *tr. 4. d. 5. p. 6. n. 1.* Farin. *L. 1. pract. q. 25. n. 22.* citans quàmplurimos ex ea ratione, quòd, cum quilibet habeat liberam facultatem disponendi de suis bonis, adeoque etiam sub prohibitione, ne donatarius donata alienare possit, ac ita constituat fidei commissum, hic fidei commissarius sicut ea alienare nequit, contrahendo in præjudicium alterius, sic etiam id nequit delinquendo in præjudicium innocentis, quòd fieret, si ex bona, in quibus substitutus est alius, fidei commissario primo civiliter mortuo, seu delinquente, transirent ad fiscum; quòd ipsum extendunt Farin. *l. c. n. 3.* Sanch. *l. c. c. 18. num. 17.* Ruin. *L. 5. cons. 23. n. 15.* & alii, quos citat & sequitur Castrop. *num. 2.* ad bona prohibita dividi, cum divisio illa sit quædam alienatio. Limitanda è contra responsio, primò, ut procedat, si prohibitio alienationis facta tantum in favorem delinquentis, (uti id colligitur ex eo, si nullus ei substitutus, seu

nulli præter eum vocati) tunc enim bona illa transirent ad fiscum; cum favor ille perdat ob delictum, idque, etiam si testator expressè prohibuisset, bona illa transire ad fiscum; quia illa prohibitio, utpote favens delinquenti, & in fraudem fisci facta, impedire illam translationem in fiscum non poterit, ita Mol. *de primog. L. 4. c. ult. num. 5. juncto n. 14.* Sanch. *l. c. n. 5. juncto n. 7.* Farin. *l. c. n. 46.* & 47. Castrop. *l. c.* limitanda secundo, ita ut, si facta sit prohibitio alienationis temporalis tantum, seu ad vitam delinquentis, bona illa transire possunt ad fiscum, quò ad commoditatem & utrum fructum, quem delinquens damnatus percipere debuisse, cum nulla per hos fiat inno centi iniuria, ita juxta expressum textum *L. Statius Florus. §. Cornelio. de jure fisci. L. cum Pater. §. Hæreditatem. ff. de Legat. 2. & ibi Alex. Barb. Farin. cit. q. 25. n. 34.* Sanch. *cit. c. 19. n. 7.* Castrop. *n. 3.* neque ex eo, quòd Bannitus cum publicatione bonorum reputetur pro mortuo, per *L. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebellian. rectè deducitur, substitutum, & non fiscum debere succedere in hoc casu, quò ad dictam commoditatem in fidei commissio; cum id verum sit in iis, quæ commodum delinquentis spectant, & non, quæ aliorum utilitatem concernunt, ut Castrop. *l. c.* cum Farin. *l. c.* quæ contra hæc obijciuntur, vide apud Castrop. unà cum eorum solutione, *l. c. à n. 6.**

9. Resp. Ad secundum sextò: Majoratus seu bona, ex quibus constituitur majoratus, qui est quoddam fidei commissum, ob delictum præcipuè Hæresis, & crimen læsæ Majestatis humanæ possessoris, qui non est primus institutor illius, non confiscantur; confiscatis cæteris bonis, Mol. *de primog. L. 4. C. ult. à num. 31.* Molin. *de just. Tom. 3. d. 657. à n. 3.* & *d. 582. n. 1.* Sanch. *L. 2. in decal. c. 18. n. 36.* Valq. *1. 2. d. 169. C. 4. à n. 30.* Castrop. *l. c. n. 8.* Barb. *in C. urgentis. n. 18.* Sed nec bona majoratus, durante vita possessionis delinquentis quò ad fructus & commoditates, transiunt ad fiscum, sed unà cum majoratu statim transeunt ad sequentem vocatum, Clar. *§. fin. q. 78. num. 10.* Gibr. *L. 7. commun. tit. de criminal. concl. 24. n. 3.* Menoch. *conf. 104. n. 42.* Sanch. *l. c. n. 15.* Farin. *q. 25. n. 35.* Barb. Castrop. *ll. cit.* contra Mol. *de primog. n. 11.* Mol. *de just. tr. 2. d. 470.* & *d. 656. n. 6.* Pereg. *de jure fisci. L. 5. tit. 1. n. 101.* Sayr. *cla. reg. L. 9. C. 7. n. 7. in fin.* & alios apud Barb. *l. c.* ex ea ratione, quòd fiscus non usurpat bona delinquentis, nisi quatenus illius sunt; bona autem majoratus non sunt delinquentis absolute, & in perpetuum, sed solum pro tempore vitæ illius, quâ finitâ transeunt ad proximè vocatum; adeoque, & quò ad fructus & commoditates ex dispositione instituentis majoratum.

10. Extenditur responsio, primò, quòd confiscatio locum non habeat, dum institutus ex bonis absolute à Rege datus, & non titulo, seu ex fine instituendi majoratum à donatario, Castrop. *l. c. n. 9.* cum Mol. *de primog. l. c. n. 48.* Sanch. *l. c. n. 37.* Item, ut si bona à Rege data sub titulo majoratus in perpetuum, Pontifex in perpetuum, ea confiscare nequeat ob delictum Hæresis, sed solum pro vita delinquentis fructus & commoditates talis majoratus assignare fisco Ecclesiæ, cum Papa nequeat innocentes, debito sibi jure succedendi in majoratu, quòd habent alii vocati in majoratu à se nec dato, nec instituto privare, Castrop. cum Sanch. *n. 40.* & Valq. *cit. d. 169. C. 4. n. 28.* Porrò quid sit circa confiscationem, dum majoratus institutus ex facultate

cultate Regia, vide apud Castrop. à n. 12. per plures. num. seqq. De cætero, quod spectat ad ipsum instituentem majoratum, dum is committit delictum confiscatione bonorum dignum; num is confiscationi obnoxius, pro diversis casibus diversimodè respondendum breviter. Et primò quidem, dum majoratus institutus post delictum, cui confiscatio ipso jure annexa, sitque de bonis habitis tempore delicti, firma non est institutio, & non impedit confiscationem, sive facta testamento, sive alio contractu; quia facta ex bonis fisco obligatis, ac proinde facta declaratione delicti perit, & confiscatur in perpetuum, ita Castrop. l. c. p. 7. num. 4. citatis Sanch. l. c. c. 18. n. 60. Valq. l. c. n. 39. Secundo, si bona ob delictum non confiscantur ipso jure, sed confiscanda veniunt per sententiam, & institutio facta in testamento vel codicillo ex bonis tempore delicti habitis, citra dubium subjiciuntur confiscationi. Si autem ex bonis acquisitis post delictum, institutio de jure communi est nulla, arg. L. ejus qui, §. si cui. ff. de testam. vi cujus testamentum tam quoad ante delictum, quam post illud fecit, non valet, Castrop. n. 51. Tertiò: si majoratus contractu irrevocabili institutus, antequam de delicto condemnetur, institutio tenet, & non confiscatur majoratus; quia bona illa non erant fisco obligata, Sanch. n. 51. Mol. cit. d. 656. n. 1. Castrop. l. c. nisi tamen institutio talis fieret in fraudem fisci, qualiter in fraudem fisci semper præsumitur alienatio facta post delictum. Idem, seu non esse locum perpetuæ confiscationi, probabilius censet Castrop. l. c. n. 6. cum Mol. de primog. L. 4. c. ult. n. 25. Mol. de just. l. c. Sanch. l. c. n. 66. contra Simanc. si institutio fieret contractu revocabili inter vivos, cum institutor de nullo bono obligato fisco disponit, quia illa bona, etsi sint delinquentis, sint tamen obligata transmitti successoribus vocatis, utpote quibus ex tali contractu est jus acquisitum, quod, etsi ab institutore, dum vivit, revocabile sit, non est tamen revocabile à fisco, quia personale est. Si verò institutor revocet majoratum ante mortem, bona illius pertinere ad fiscum, probabilius tibi apparere, ait Castrop. n. 9. secutus Molinam de just. l. c. eò, quòd bona illa sint delinquentis, etsi successoribus obligata, adeòque transcant ad fiscum cum illa obligatione, hac autem obligatione cessante per revocatam voluntatem institutoris, transcant ad fiscum in perpetuum.

11. Resp. Ad secundum septimò: Feudum, loquendo in genere, delinquente Vasallo non confiscatur in præjudicium Domini directi, Menoch. conf. 304. Azor. l. c. C. 12. q. 10. Farin. pr. crim. q. 25. à n. 62. & de Hæresi, q. 190. §. 4. à n. 59. Penia. ad direct. Inquis. p. 3. q. 112. comment. 161. vers. quid si Clericus. & alii apud Barb. l. c. n. 17. De cætero, quia feudum simillimum Emphyteusi ejus naturam imitatur, quæ dicta de ea, feudo applicari possunt, juxta Card. in Clem. volentes. h. t. v. inquisitoribus. col. penult. & alios apud Castrop. p. 9. n. 1. Inspecie verò, si feudum directum est, & ad hæredes extraneos non transit, transire nequit ad fiscum, utpote, qui est loco hæredis extranei, ac insuper tale feudum, sicut contractu, ita etiam delicto alienari nequit, Penia. Azor. ll. cit. Clar. §. feudum. q. 84. vers. ego verò. Castrop. num. 2. Secus est de feudo, quod ad hæredes extraneos transire potest, dum nimirum datum est tibi, & quibus tu dare voles, Gigas de crim. laesa Majest. L. 2. tit. de pæn. committ. hoc crim. q. 5. n. 6. Menoch. de recuper. possess. remed. 9. n. 251. Boss. tit. de publ.

bonor. n. 20. Farin. pr. crim. q. 25. n. 71. Castrop. n. 6. nisi tamen Vasallus de feudo liberè disponere nequirit sine licentia Domini directi; cum ratione hujus prohibitionis, neque contrahendo, neque delinquendo feudum alienare possit: unde tunc Vasallo committente delictum obnoxium confiscationi omnium bonorum, feudum ad Dominum revertitur, & dominium utile cum directo consolidatur, Clar. l. c. vers. secundum autem. Boss. l. c. n. 54. Farin. n. 71. uti etiam à fortiore contingit, si tale delictum commissum adversus Dominum feudi, Farin. cit. q. 25. n. 78. Boss. n. 53. Castrop. l. c. n. 3. nisi tamen ex tenore investituræ constaret, concedentem feudum noluisse, ut delictum unius noceret alteri ex vocatis. Si verò non ob delictum contra Dominum, sed ob delicta alia facienda publicatio, feudumque concessum tibi in perpetuum, ita, ut à te, tanquam à radice, deveniat ad hæredes, revolvitur ad Dominum, secus, si concessum tibi ac cognatis, tunc enim te delinquente non ad Dominum, sed ad proximum cognatum devolvitur. Quod spectat ad usumfructum & commoditates feudi, eas durante vita delinquentis Vasalli transire ad fiscum tenent Gigas l. c. n. 3. Menoch. l. c. à n. 26. Afflict. & alii; eò quòd, ut habet communis, teste Claro l. c. q. 31. vers. successive. & tenent omnes, in L. si Dominus. §. fin. ff. de legat. illas ad tempus vitæ tuæ alienare possit Vasallus; contrarium tamen tenentibus aliis, eò, quòd fructus feudi sequantur feudum. Posteriores hanc sententiam certam censet Castrop. l. c. num. 5. si ultra tacitam prohibitionem alienandi feudi à lege inductam instituta illud expressè noluerit exire extra familiam, ex ea insuper ratione, quòd feudatarius ex natura feudi jurare debeat fidelitatem, & obsequium potius personale, quam reale præstare Domino, secus ac est in Emphyteuta; hæc autem onera videntur transferri non posse in fiscum: probabile tamen censet, dictas commoditates transire ad fiscum, si solùm prohibitionem tacitam alienandi habet, utpote quæ solùm impedit translationem ad fiscum post mortem, aut in perpetuum.

12. Resp. Ad secundum octavò: Peculium castrense, vel quasi castrense filii, confiscatis omnibus bonis parentum, ob crimen parentum, nullo modo publicatur, seu confiscatur; quia tam quò ad proprietatem, quam quò ad usumfructum, & administrationem spectat ad filium, Gigas l. c. q. 13. n. 1. Sanch. l. c. c. 16. n. 1. Bonacin. d. 3. de contract. q. 8. p. ult. §. 1. num. 14. Farin. de Hæresi. q. 190. n. 17. Sanctarel. de Hæresi. C. 18. num. 8. Castrop. l. c. n. 8. Barb. l. c. n. 15. & alii apud illum cum communi & certa. Neque hoc peculium, confiscatis ob crimen filii ejus bonis, confiscatur, sed defertur patri illius in patriæ potestatis amissæ solatium, Barb. l. c. citatis Menochio l. c. remed. 70. Masc. de prob. concl. 1158. n. 10. Sanch. l. c. C. 15. num. 4. Gomez. Tom. 2. var. C. 15. Lit. D. Farin. pr. crim. q. 23. n. 11. & 13. Pereg. de jure fisci. L. 5. h. t. 1. num. 124. & alius. Contrarium apud eundem Barb. tenentibus Azor. p. 1. l. 8. c. 12. q. 10. Suar. de fide d. 22. f. 5. n. 9. &c.

13. Resp. Ad secundum nonò: Bona adventitia filii ob delictum parentum nullo modo confiscantur, quo ad proprietatem, quia quò ad hanc spectant ad filium, Azor. l. c. n. 15. Farin. cit. q. 190. n. 27. Sanch. cit. c. 16. n. 9. Castrop. l. c. p. 11. num. 9. Neque bona illa ob delictum filii confiscantur, quò ad proprietatem, sed hæc transit ad patrem, & consolidatur cum usufructu, quem

pater in iis habebat, Menoch. *l. c. n. 66.* Marant. *de Ord. Judic. p. 6. actu fin. n. 35.* Peregr. *l. c. num. 228.* Sanctarel. *l. c. n. 3.* Barb. *l. c. n. 13.* citatis aliis. Dixi: quò ad proprietatem: nam quò ad ufumfructum, probabilius cenfet Castrop. *l. c. cum Gomez. l. c. n. 18.* Farin. *pr. crim. q. 24. n. 33.* Sanch. *l. c. n. 15.* (contrarium tenente Barb. conficari ea pro tempore, quo pater, seu usufructuarius delinquens debebat percipere ufumfructum. Eò, quòd licet jus percipiendi fructus nomine proprio alienari nequeat ab usufructuario, & consequenter fit intransmissibile ad fiscum, jus tamen percipiendi fructus, nomine ipsius usufructuarii alienari potest, & consequenter transmitti ad fiscum; nisi tale sit delictum, ob quòd usufructus extinguatur; tunc enim non transit ad fiscum, sed cum proprietate consolidatur: uti etiam, quia extinguitur usufructus per maximam aut mediam capitis diminutionem, qualis quænam dicatur, vide tantisper apud Castrop. *cit. p. 11. n. 1.*) consolidatur cum proprietate, quam filius delinquente patre retinet in illis bonis, attento jure communi.

14. Ad secundum decimò: Peculium profectitium filii, num confiscetur confiscatis bonis patris delinquentis, non convenit inter AA. non confiscari, sed filio reservari, arg. *L. 3. ff. de minor. tenent. Barb. l. c. n. 12.* remittens ad Menoch. *l. c. n. 73.* Farin. *cit. q. 25. n. 26.* Sanch. *l. c. n. 20.* & alios, quam sententiam limitant horum Authores aliqui, ut non procedat in casu, in quo delictum patris tale est, ut ob illud solvatur potestas patria, eò, quòd dicant, tunc desinere peculium, juxta *L. fin. C. de inofficioso testam.* quòd ipsum reprobant alii, eò, quòd velint ad confiscationem nihil referre, quòd desinat esse peculium, cessante patria potestate, sed sufficere, quòd fuerit peculium tempore commissi delicti, & quòd erat facienda confiscatio, Castrop. Denique *n. 13.* cenfet probabilius, peculium adventitium absolutè confiscari publicatis bonis patris, eò, quòd peculium illud sit patris quò ad proprietatem & ufumfructum, per *L. certum. C. familiae erciscundæ,* filius autem usurpet bona, quæ sunt delinquentis tempore commissi delicti, adeòque usurpet horum bonorum proprietatem & ufumfructum, neque hoc impediti potest administratione & spe succedendi, quam filius habet in hoc peculio; cum administratio hæc & spes sit quid accessorium possessioni parentis, ita Castrop. quem vide de his fufius.

15. Resp. Ad secundum undecimò: Quantumvis regula generalis sit, desumpta ex *L. cum ratio. ff. de bon. damnator.* quòd publicatis bonis parentum non confiscetur legitima; ac ita teneant Farin. *pr. crim. q. 24. n. 34.* Sanch. *cit. C. 16. num. 34.* Clar. *cit. q. 78.* Menoch. *l. c. n. 178.* Peregr. Roland. & alii apud Castrop. *num. 17.* ex ea ratione, quòd legitima debeatur jure naturali, & quidem à die, quo bona patris confiscata, quia ab illo die patrens reputatur mortuus, ut Boss. *tit. de publ. bonor. n. 6.* Roland. *vol. 2. conf. 97. à n. 34.* Farin. *l. c. n. 35. §. 36. &c.* arg. *L. 1. ff. de bon. damnator.* Limitanda tamen hæc regula primò in bonis maternis, quæ, si ob delictum matris publicentur, non fervatur inde filii legitima, ex *L. de bon. mat. c. de bonis prescripte.* Farin. *l. c. n. 41.* Clar. *L. 5. q. 78.* citatis aliis, secus est de filiabus, ut Farin. *in pr. l. c. 3. q. 115. §. 3. n. 99. §. 100.* Castrop. *num. 18.* Secundo, in filiis conceptis post damnationem patris, quia illis non debetur legitima; cum jam eo tempore pater nihil habeat, quòd illis relinquat

Bald. *in cit. L. fin. C. de bon. damnator. col. 1.* Farin. *n. 42.* Castrop. *n. 19.* Tertio, specialiter in crimine Hæresis, in quo ob paternam Hæresim, & in punitionem patris, filii etiam Catholici privantur legitima aliàs illis debita in totum, juxta exprefsum textum, *C. vergentis. h. t. & Aub. Gazaros. C. h. t. Gl. in C. cum secundum. h. t. in 6. Penia in director. Inquisit. p. 2. comment. 9.* Sanch. *cit. c. 16. n. 26.* Castrop. *num. 20.* Quarto, in crimine læsæ Majestatis humanæ, contra Principem vel rempubl. *L. quisquis. ff. ad Leg. Jul. Majest.* secus est de aliis criminibus læsæ Majest. contentis in *L. 1. 2. §. 3. ff. eodem. Gl. in L. eorum. ff. eodem. Clar. §. læsæ Majest. num. 15.* Menoch. *de arb. L. 2. cas. 316. n. 29.* Farin. *prax. L. 2. q. 115. §. 3. n. 123.* Castrop. *n. 21.* Secus quoque est de filiabus, quibus etsi non debeatur legitima ex bonis paternis confiscatis, ob crimen læsæ Majestatis, debetur tamen illa ex bonis maternis, per *cit. L. quisquis. & Gl. ibi. v. filiab.* Farin. *l. c. n. 94.* citatis plurimis, Castrop. *n. 22.* quin & licet filiabus ex bonis paternis confiscatis, ob crimen læsæ Majestatis, non debeatur legitima, debetur tamen ex illis dos, si aliunde non habent, quia pater jure naturæ tenetur, dotare filiam, per *L. fin. c. de dotis promiss.* Et hinc, si pater huic obligationi non satisfecit, tenentur filiam dotare hæredes, & consequenter fiscus, si ad eum patris bona confiscata transferunt, quia est loco hæredum, Cynus *in L. insulam. ff. soluto marim.* Farin. *l. c. n. 46. §. 47.* Roland. *vol. 23. conf. 73. num. 23.* Clar. *prax. crim. læsæ Majest. vers. ha autem.* Castrop. *n. 23.* ubi etiam exceptionem addit, nimirum in crimine hæresis, ob ejus atrocitatem etiam filias debere privari, quacunque legitima, dote, successione materna & paterna, si ab utroque parente commissa hæresis, aliàs illis tantum, quæ debebant illis obvenire ab uno parente, si ab uno commissa.

16. Ad secundum duodecimò: quamvis communiter negent DD. reservanda esse libetis alimenta ex bonis parentum reorum criminis læsæ Majestatis, arg. *c. vergentis. h. t. & cit. L. quisquis. Surdus de alim. tit. 1. n. 31.* Sanch. *l. c. n. 26.* probabilitate tamen non carere, ait Castrop. *n. 24.* citatis Socino *L. 3. conf. 30. n. 3.* Farin. *L. 3. prax. q. 115. §. 2. n. 128.* & aliis; dicta alimenta, etsi detractâ hæreditate, & legitima reservanda filii, quin etiam *n. 25.* citato Bonacin. & alii, cenfet licere in foro conscientiæ, si ea non reserventur ex bonis parentum, confiscatis ob Hæresim, aut etiam ob læsam Majestatem humanam abscondere quædam, non tantum in casu extremæ necessitatis, ut vult Sanch. *n. 27.* sed etiam in casu gravis necessitatis; cum etiam in eo casu teneatur, talibus filis Eleemosynam elargiri fiscus, & debitor non teneatur creditori redere debitum.

17. Resp. Ad secundum decimò tertio: nulla bona uxoris confiscari ob crimen mariti, etiam læsæ Majestatis, generalis est regula, desumpta ex *L. sancimus. C. de pænis. L. ob maritorum. C. ne uxor pro maruo.* Sic itaque non confiscatus, dos uxoris ob delictum mariti, per *L. quisquis. §. uxores sanè. C. ad Leg. Jul. læsæ Majest. L. si quis post hac. C. de bon. prescripte.* & expresse de crimine Hæresis, *C. decrevit. h. t. in 6.* nisi tamen mulieres ipsæ scientes viros esse Hæreticos, cum iis contraxerint matrimonium, ut dicitur *cit. C. decrevit.* quæ tamen scientia, cum in casu dubio non præsumatur, à fisco probanda est. Sed neque, dum ea constat ipso facto, sed per sententiam incurritur, Castrop. *l. c. n. 10.*

ut etiam, tunc in casu habitæ scientiæ de Hæresi mariti confiscari possunt citata bona, quæ habuit uxor, tempore contracti matrimonii. De cætero, quæ dicta de non-confiscatione dotis postâ ignorantiæ Hæresis, extenduntur ad bona paraphernalia, vel alio titulo uxori quæsitâ, quia sunt uxoris, Farin. de Hæresi. q. 190. §. 3. n. 44. Barb. l. c. n. 22. Castrop. l. c. p. 12. n. 3. Item ad arrhas & donationes factas uxori propter nuptias à sponso, Barb. Castrop. *ibidem*. nisi tamen, ut hic, sponsus tunc fuisset Hæreticus, cum in eo casu omnes donationes à puncto commissi criminis infirmentur, quia omnia illius bona obligata sunt fisco. Item ad donationes factas uxori, & à consanguineis mariti, nisi donans expressisset, se velle donata acquiri, quod raro fit, & regulariter non præsumitur, Barb. Castrop. *l. cit.* Item ad donationes constante matrimonio factas uxori à marito, quas quidem publicari publicatis bonis mariti probabile censent Azor. p. 1. l. 5. C. 7. q. 8. Vafq. 1. 2. d. 196. C. 1. n. 4. Bonac. d. 3. de contr. q. 8. p. ult. n. 16. Et probabilius tamen non publicari, existimat Castrop. eod., quod morte civili mariti videantur hæ donationes confirmari quod ad effectum, ne transeat ad fiscum, item non extenditur hæc confiscatio bonorum uxoris nubentis scienter Hæretico ad casum, quo ab initio in sciã Hæresis dein reddita, conscia illius, virum Hæreticum comitatur, eumque non denunciatur, Farinacius *cit. q. 25. n. 111.* Sanch. *cit. c. 17. n. 24.* Pereg. de iure fisci. l. 3. *cit. 1. n. 83.* Clar. l. 5. *recep. q. 78. n. 15.* Castrop. l. c. n. 13. porro de eo, an maritus quoque privetur bonis suis, si nubat scienter mulieri Hæreticæ, vide Castrop. à num. 15. apud quem id negant Bonacin. & Sanch. imple verò affirmat, si idem est periculum perversiois in marito, quod est in uxore, eademque præsumptio Hæresis de illo, quàm de illa. Notandum denique circa omnia dicta, quod publicatis bonis mariti uxor innocens propria autoritate capere possit sibi propria detenta à marito, per L. si quis post hac. C. de bon. præscrip. Sanch. l. c. C. 17. n. 3. Farin. in *prax. p. 1. q. 25. n. 119.* Castrop. l. c. n. 8. idque, ut idem, quasi in prærogativam matrimonii, dum aliàs cautum per L. si quis tantam. C. unde vi. & L. exstat. ff. quod metus causâ. nemini liceat habere manuum iniectionem in re propria.

18. Resp. Ad secundum decimo quartò; Tametsi mortuo viro, confiscatis bonis uxoris, viduæ ob delictum tempore viduitatis ab ea commissum, confiscatur quoque dos illius, bona paraphernalia, omniâque alia, quæ stantè matrimonio acquisivit, ut Sanch. *cit. c. 17. num. 15.* Clar. *cit. q. 78. vers. quæro.* Farin. l. c. n. 112. Castrop. l. c. p. 13. n. 1. constante tamen matrimonio, ob commissum ab ea delictum, dos ejus confiscari nequit, (bene tamen alia ejus bona) nisi in quinque calibus, seu delictis expressis, in L. quinque legibus. ff. de bon. damnat. inter quæ, cum sit crimen læsæ Majestatis, dubium non est, sub eo comprehendi crimen læsæ Majestatis divinæ, seu Hæresim uxoris, ita Sanch. l. c. n. 26. Farin. *cit. q. 190. n. 54.* Roias *tr. de Hæret. p. 2. assert. 40. n. 323. & 325.* Castrop. n. 2. qui etiam n. 6. addit, probabilius esse, dotem confiscari tunc non solum quod ad proprietatem, sed & quod ad usumfructum, uti in specie de crimine Hæresis docent Farin. l. c. Roias, Zechius, & alii apud Castrop. nisi inter maritum & uxorem intercessisset pactum, ut, si uxor commississet delictum ex illis, ob quæ statuta confiscatio, eo ipso proprietas & ususfructus dotis transfret ad maritum, tum enim dotem

in eo casu nullatenus confiscari, cum Farin. *cit. q. 25. n. 115.* & aliis tradit Castrop. n. 9. ex ea ratione, quod dos tunc prohibetur expressè confiscari, non alienetur in favorem delinquentis, cum non applicetur uxori delinquenti, neque in fraudem fisci, cum non fiat post commissum delictum; adeoque jam maritus, ratione talis pacti, habet jus acquisitum ad dotem, & præferendus fisco, cætera, quæ valde fusè de confiscatione bonorum tractat Castrop. *tr. 4. d. 5. à p. 14.* cum non ita specialiter concernant confiscationem ob crimen Hæresis, lege apud eundem.

Quæst. 174. An & qualiter ob Hæresim pater privetur potestate patria.

Resp. Ob paternam Hæresim filii eximuntur à potestate patria, ita, ut statim ante omnem sententiam declaratoriam desinant esse sub patria potestate, & efficiantur sui juris, Sanch. l. 2. *mor. C. 24. n. 6.* Farin. de Hæresi. q. 197. §. 3. *num. 29.* Azor. p. 2. l. 2. C. 22. q. 6. Castrop. *tr. 5. d. 5. p. 25. n. 12.* Mol. de *just. tr. 2. d. 9. n. 10.* Pirh. *h. t. n. 79.* juxta C. quicumque. h. l. in 6. & Gl. *ibidem. v. deserunt.* unde, ut dicitur *ibidem*. Pater Hæreticus non potest emancipare filium, quippe qui jam est sui juris, AA. citati. Neque potest filio suo impuberi substituere pupillariter, seu pro eo facere testamentum, per L. 2. ff. de vulg. & pupill. *substit. §. 1. Inst. pupill. substit. AA. iidem;* quæ tamen pena privationis patriæ potestatis, non extenditur ad receptatores, fautores, defensores Hæreticorum, Sanch. n. 5. Pirh. l. c. Castrop. n. 15.

Quæst. 175. Num Hæreticus privetur dominio servorum.

Resp. Affirmativè, & servi absolvuntur ab omni debito fidelitatis & obsequii erga Dominum, juxta C. absolutos. h. t. non quidem ipso jure statim post lapsum Domini in Hæresim, ut dictum de privatione patriæ potestatis, sed post sententiam declaratoriam Hæresis, Sanch. l. c. *num. 10. & 13.* ubi ait, sententiam illam retrotrahi ad diem commissi criminis, Castrop. l. c. n. 16. Pirh. *num. 81.* contra Gl. in *cit. C. absolutos. v. absolutos.* & Abb. *ibid. n. 2.* & Fagn. n. 3. arg. *ejusd. C.* dum ibi requiritur Hæresis manifesta, nempe judicialiter per sententiam, quæ est præcipua & principalis manifestatio, Sanch. Castrop. Pirh. *l. cit.* quamvis alii vi, *cit. cap.* plus non requirant, quàm quod Hæresis sit manifesta ipso facto, vel probatione testium citra sententiam. Porro servi Christiani & Catholici Domino lapsò in Hæresim absolutè & in perpetuum evadunt liberi, ita ut, etiamsi Dominus abjurata Hæresi redeat ad fidem Catholicam, eique beneficio Principis bona restituantur, non tamen recuperet dominium servorum, cum libertas semel acquisita, quocumque modo, per L. 1. & 2. C. si adver. libert. revocari non debeat, Castrop. n. 18. his non obstante, quod libertas omnimoda servis Christianis in hoc casu concessa nullibi in jure sit expressa, dum id satis colligitur ex L. Manicheos. §. fin. C. h. t. ut declarant Castrop. n. 17. & 18. Pirh. l. c. E contra servi, pagani & hæretici in hoc casu absolvuntur quidem à fidelitate & obsequio Dominorum suorum, unà tamen cum bonis cæteris (inter quæ numerantur & servi) Domini facti Hæretici transeunt in dominium fisci; ac ita tenent Sanch. l. c. n. 10. Mol. *Tom. 1. de Inst. d. 40. tota.* Azor. p. 1. l. 8. c. 12. q. 7. Decia. *tr. crim. l. 5. C. 44. n. 28.* Farin. *cit. q. 197. §. 3. n. 30.* Castrop. n. 18. Pirh.